

Section III
ENGLISH (30 Marks)

1. Comprehension :

- a) An unseen passage in about 150 words **08 marks**
Questions testing factual, understanding, inferential and interpretive aspects including vocabulary and usage
- b) A Poem (neither very old nor very absurd but a simple one) **07 marks**
Questions testing factual, understanding, referential, appreciative aspects including vocabulary in context)

2. Grammar and Usage

TEACHERS **08 marks**

Testing of Grammar and Usage in the following areas :

1. Prepositions
2. Direct and Indirect Speech
3. Passives
4. Tense
5. Identification of error in a sentence
6. Phrasal Verbs
7. Clause Patterns
8. Punctuations
9. Types of Sentences
10. Spelling
11. Agreement of Verbs with subjects

3. Speaking (commonly mispronounced words)

02 marks

4. Pedagogy

05 marks

- a) Importance of teaching / learning English in the present context
- b) Objectives of teaching / learning English with reference to language skills and sub-skills
- c) Language acquisition Vs. Language Learning / Mother tongue Vs. Second language learning

- d) Strategies of teaching / learning English with special reference to NCF – 2005
- e) Planning the various stages for teaching / learning – prose, poetry, grammar and composition lessons
- f) Stages of planning for a text (pre-reading, while-reading and post-reading)
- g) Assessment of language skills : tools and techniques with reference to Continuous and Comprehensive Assessment

Or
Section III
ODIA (30 Marks)

ଏହି ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ପୂର୍ଣ୍ଣସଂଖ୍ୟା - ୩୦ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ୩୦ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ରହିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର କ୍ରମସଂଖ୍ୟା କେବଳ ୧, ୩, ୪ କ୍ରମରେ ୩୦ ଯାଏ ରହିବ । ପ୍ରତି ପ୍ରଶ୍ନ ସହ ୪ (ଝରି)ଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଇଥିବ, ତା' ମଧ୍ୟରୁ ସବୁଠାରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତରଟିକୁ ବାଛିବାକୁ ହେବ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ମୂଲ୍ୟ ୧ ନମ୍ବର ।

ନିମ୍ନ ପ୍ରଦତ୍ତ ବିଷୟମାନଙ୍କରୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ।

୧. ଅବବୋଧ ପରୀକ୍ଷଣ : ପ୍ରାୟ ୧୫୦ ଶବ୍ଦ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଗଦ୍ୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ତା'ର ଆଧାରରେ ୫ଟି ପ୍ରଶ୍ନକରାଯିବ । ପ୍ରତିପ୍ରଶ୍ନର ୪(ଝରି)ଟି ଲେଖାଏଁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଥିବ । ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ତା' ଭିତରୁ ସବୁଠାରୁ ଉତ୍ତରଟିକୁ ବାଛିବାକୁ ହେବ । ପ୍ରତି ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ପାଇଁ ୧ ନମ୍ବର ରହିବ । (1 x 5)
୨. ଲେଖା ଓ ଲେଖକ : ସାରଳା ଦାସ, ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ, ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ, ଭୀମଭୋଜ, ଫକୀରମୋହନ, ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ, ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି - ୭ଜଣ ଲେଖକଙ୍କର ଗୋଟିଏ କୃତିର ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ଲେଖକଙ୍କ ନାମ ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯିବ କିମ୍ବା ଲେଖକଙ୍କ ନାମ ଦିଆଯାଇ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଝରିଟି ରଚନା ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛିବାକୁ କୁହାଯିବ । (1 x 2)
୩. ପଦନିର୍ଣ୍ଣୟ : ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବାକ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ତହିଁରୁ ଗୋଟିଏ ପଦକୁ ରେଖାଙ୍କିତ କରି ସେହି ପଦଟିକୁ ଚିହ୍ନାଙ୍କିବାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ୪ଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଆଯିବ । ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟିକୁ ବାଛିବେ । ଏହିପରି ବିଶେଷ୍ୟ / ସର୍ବନାମ / ବିଶେଷଣ / ଅବ୍ୟୟ କ୍ରିୟାପଦ ଇତ୍ୟାଦି ୫ ପ୍ରକାର ମଧ୍ୟରୁ ୩(ତିନି) ପ୍ରକାରର ୩ଟିକୁ ଚିହ୍ନାଙ୍କିବାକୁ ହେବ । ଏଥିପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ୩(ତିନି)ଟି ବାକ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ୩ଟି ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯିବ । (1 x 3)
୪. କ୍ରମାନ୍ତ: ଦୁଇଟି କ୍ରମାନ୍ତ ନିଷ୍ପନ୍ନ ପଦର ଗଠନ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟୟ ଚିହ୍ନାଙ୍କିବାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକରୁ ୪ଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଇ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରହିବ । (1 x 2)
୫. ତର୍କିତ: ଦୁଇଟି ତର୍କିତ ନିଷ୍ପନ୍ନ ପଦ ଦିଆଯାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କିମ୍ବା ୪ଟି ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରୁ ତର୍କିତ ନିଷ୍ପନ୍ନ ପଦ ଠିକ୍ ଶବ୍ଦଟିଏ ରଖି ତାକୁ ଚିହ୍ନାଙ୍କିବାକୁ କୁହାଯିବ । (1 x 2)

୬. ବାକ୍ୟ ପରିଚିତି: ସରଳ, ଯୌଗିକ, ଜଟିଳ ବାକ୍ୟ କିମ୍ବା ଦୁଇ ପ୍ରକାର ବାକ୍ୟର ମିଶ୍ରରୂପ ଭିତରୁ ଯେକୌଣସି ବାକ୍ୟଟିର ପ୍ରଶ୍ନରେ ଦେଇ ତା'ର ପ୍ରକାର ଚିହ୍ନଟାଙ୍କି କୁହାଯିବ । ସମ୍ଭାବନା ସ୍ୱରୂପ ୪ପ୍ରକାର ଉତ୍ତର ଦିଆଯିବ, ତା'ଭିତରୁ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟିକୁ ବାଛିବେ । (1 x 1)
୭. ସାଧାରଣ ଅଶୁଦ୍ଧି : ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକରୁ ୨ଟି ଲେଖାଏଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଦିଆଯାଇ ସେଥିରୁ ଠିକ୍ ଶବ୍ଦ କିମ୍ବା ବାକ୍ୟ ବାଛିବାକୁ କୁହାଯିବ । ଏଥିରେ ୩ଟି ଅଶୁଦ୍ଧ ଶବ୍ଦ କିମ୍ବା ବାକ୍ୟ ଓ ଗୋଟିଏ ଶୁଦ୍ଧ ଶବ୍ଦ ବା ବାକ୍ୟ ଥିବ, ସେଥିରୁ ଶୁଦ୍ଧଟିକୁ ବାଛିବେ । ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟ ପାଇଁ ଅଲଗା ପ୍ରଶ୍ନ ପଡ଼ିବ । (2 x 2=4)
୮. ସନ୍ଧି : ସ୍ୱରସନ୍ଧି, ବ୍ୟଞ୍ଜନ ସନ୍ଧି ଓ ବିସର୍ଗସନ୍ଧି ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ସନ୍ଧି ନିଷ୍ପନ୍ନ ପଦନେଇ ତା'ର ଠିକ୍ ବିଚ୍ଛେଦ ବାଛିବାକୁ ୪ (ଝରି)ଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଆଯିବ । ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ବାଛିବେ । (1 x 1)
୯. କାରକ : ବାକ୍ୟଟିର ଦେଇ ଗୋଟିଏ ପଦକୁ ରେଖାକିତ କରି ତାହା କେଉଁ କାରକ ଚିହ୍ନଟାଙ୍କିକୁ ୪ଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ବାଛିବାକୁ କୁହାଯିବ । (1 x 1)
୧୦. ବିଭକ୍ତ: ବାକ୍ୟଟିର ଲେଖା ଦେଇ ଗୋଟିଏ ପଦକୁ ରେଖାକିତ କରି ତାହା କେଉଁ ବିଭକ୍ତି, ଦିଆଯାଇଥିବା ୪ଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ ବାଛିବାକୁ କୁହାଯିବ । ଏହିପରି ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । (1 x 2)
୧୧. ସମାସ: ତତ୍ପରୁଷ, କର୍ମଧାରୟ, ବହୁବାହି, ଦ୍ୱିଗୁ, ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ, ଅଲୁକ, ଅବ୍ୟୟୀଭାବ-୭ଟି ସମାସ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନକରାଯାଇ ସମାସ ଚିହ୍ନଟାଙ୍କି କିମ୍ବା ବ୍ୟାସବାକ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ସମାସ ନିଷ୍ପନ୍ନ ପଦ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ଦିଆଯିବ । ପ୍ରତିଟି ପାଇଁ ୪ଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନକରି ଠିକ୍ ଠିକ୍ ବାଛିବାକୁ ହେବ । (1 x 2)
୧୨. ରୁଚ୍ଛି : ଗୋଟିଏ ରୁଚ୍ଛି ଦିଆଯାଇ ତା'ର ୪ଟି ସମସ୍ୟା ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଅର୍ଥଟି ବାଛିବାକୁ କୁହାଯିବ । (1 x 1)
୧୩. ଛନ୍ଦ : ଛନ୍ଦ ପାଇଁ ଗୁଜରୀ, ନଟ ବାଣୀ, ବଜ୍ରାସୀ, ଦାଣ୍ଡବୃତ୍ତ, ଚୋଖି-୪ଟି ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଛନ୍ଦର ଉଦାହରଣ ଉଦାହରଣ ଛନ୍ଦ ଚିହ୍ନଟାଙ୍କି କୁହାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ୪ଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଆଯିବ । (1 x 1)
୧୪. ଅଳଙ୍କାର: ଅନୁପ୍ରାସ, ଉପମା, ରୂପକ, ବ୍ୟତିରେକ, ଉଚ୍ଚପ୍ରେକ୍ଷା, ଅର୍ଥାନ୍ତରନ୍ୟାସ - ୬ଟି ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏର ଉଦାହରଣ ଦେଇ ଅଳଙ୍କାର ଚିହ୍ନଟାଙ୍କି କୁହାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ଝରିଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଆଯିବ । (1 x 1)
୧୫. ଏକ ପଦାକରଣ : ବାଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ଏକପଦରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ କୁହାଯିବ ଏବଂ ଏକପଦ ରୂପ ଦିଆଯାଇ ଏହା ଅର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଚିହ୍ନଟାଙ୍କି କୁହାଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ଓ ପ୍ରତିଟି ପାଇଁ ୪ଟି ଲେଖା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଆଯିବ; ସେଥିରୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ବାଛିବାକୁ ହେବ ।

Section III

TG : HINDI / SANSKRIT / URDU / TELGU

The candidates aspiring to appear the test in any of the classical language subjects as mentioned above, must have to fulfill the basic eligibility criteria as has been mentioned in the Government Resolution in the Guideline for Conducting OSSTET. The syllabus for each subject area has been detailed below. The full mark for each subject area is 60. The medium of examination for these subjects shall be in the respective languages.

Hindi (60 Marks)

60 Marks

इस विभाग में कुल अंक 60 हैं। अतएव 1 अंकवाले 60 प्रश्नों के उत्तर देना है। प्रत्येक प्रश्न के चार विकल्प होंगे। सही विकल्प चुनना होगा। प्रश्न ज्ञान के स्तर की परीक्षा करने के अनुकूल होंगे।

UNIT- I (हिन्दी गद्य साहित्य)

10 अंक

(i) निबंध - निम्नलिखित पाठ्य विषयों से प्रश्न किए जायेंगे।

- बालमुकुंद गुप्त - बनाम लार्ड कर्जन
- रामचन्द्र शुक्ल - क्रोध
- हजारी प्रसाद द्विवेदी - अशोक के फूल
- हरिशंकर परसाई - भोलाराम का जीव

(ii) उपन्यास -

- प्रेमचन्द - कर्मभूमि
- भगवती चरण वर्मा - चित्रलेखा
- मन्नू भण्डारी - आपका बंटी

(iii) कहानी -

- प्रेमचन्द - कफन, पूस की रात
- प्रसाद - पुरस्कार, आकाशदीप
- अज्ञेय - तत्सत्
- भगवती चरण वर्मा - प्रायश्चित्त
- कमलेश्वर - गर्मी के दिन
- जैनेन्द्र कुमार - पत्नी

TEACHERS

adda247

- उषा पियम्बदा - वापसी
- भीष्म साहनी - चीक की दावत
- (iv) नाटक -
 - जय शंकर प्रसाद - चन्द्रगुप्त
 - लक्ष्मीनारायण मिश्र - सिंदूर की होली
 - मोहन राकेश - आषाढ़ का एक दिन
- (v) संस्मरण / रेखाचित्र
 - महादेवी वर्मा - गौरा
 - रामवृक्ष बेनीपुरी - रज़िया
 - विष्णु प्रभाकर - अंष्टावक्र

UNIT- II (पद्य विभाग)

10 अंक

- (i) कबीर दास - दोहे - गुरु गोविन्द दोड खड़े, पानी केरा बुद बुदा, माटी कहै कुम्भारसे, जलमें कुंभ, कस्तूरी कुंडल बसै, माली आपन, कल करै सो आज कर, साधु ऐसा चाहिए... । पद - माया महा ठमिनी ।
- (ii) सूरदास - बाल वर्णन - मैया मैं नहीं माखन, मैया मोहि दाऊ बहुत खिझायौ, जसुमति हरि पालनै, मैया कबहुँ बदेगी चोटी ।
भ्रमर गीत - अंधो मन मानेकी बात, ऊधो मन जहिँ दस बीस, निर्गुन कौन देसकौ, अथा मोहि ब्रज विसरत नहिँ ।
- (iii) तुलसी दास - केवट प्रसंग, भरत-महिमा
- (iv) बिहारी - मेरी सब बाधा हरौ, कनक कनक तैं, बतरस लालच, कहत नटत रीझत.. ।
- (v) मैथिलीशरण गुप्त - यशोधरा
- (vi) दिनकर - कुरुक्षेत्र (प्रथम तीन वर्ष)
- (vii) बच्चन - पथकी पहचान, जुगनू
- (viii) सुभद्राकुमारी - झाँसी की रानी

- (ix) प्रसाद - भारतवर्ष, हिमाद्रि तुंग...
- (x) पंत - प्रथम रश्मि, ताज
- (xi) निराला - संध्यासुंदरी, तोड़ती पत्थर
- (xii) केदारनाथ सिंह - अकाल में दूब
- (xiii) नागार्जुन - बहुत दिनों के बाद

UNIT- III (प्रत्येक पाठ्य - बिन्दु से दो प्रश्न)

20 अंक

भाषा अध्ययन :

- i) हिन्दी और ओड़िआ ध्वनियाँ (व्यतिरेकी ज्ञान)
- ii) शब्द निर्माण - प्रचलित उपसर्ग और प्रत्यय
- iii) संधि तथा समास
- iv) विलोम और पर्यायवाची शब्द
- v) शब्दों की सही वर्तनी और उच्चारण
- vi) संज्ञा : लिंग, वचन
- vii) कारक विभक्ति और विशेषण के मुख्य प्रकार
- viii) क्रिया : (क) भेद (सकर्मक, अकर्मक, सरल, मिश्र, यौगिक, प्रेरणार्थक)
(ख) काल- तीन कालों का मुख्य भेद
- ix) वाक्य : मुख्य भेद और परिवर्तन
- x) अति प्रचलित मुहाबरे और कहावतें

UNIT- VI (भाषा प्रयोग)

10 अंक

- i) गद्य पाठ विधि - परिचयात्मक प्रश्न, वाचन, लेखन, बोध प्रश्न, ज्ञान, और चिंतामूलक प्रश्न ।

- ii) पद्य पाठ विधि - सामान्य परिचयात्मक प्रश्न, व्याख्या की पद्धति, आत्मीकरण, काव्यानन्दका स्वाद ।
- iii) व्याकरण पाठ विधि - आगमन / निगमन प्रणाली
- iv) अनुवाद - ओडिआ से हिन्दी पाँच सरल वाक्य या वाक्यांश
- v) अपठित गद्य/पद्यांश - (छोटे-छोटे दो अंश)
उसमें से बोध / ज्ञान मूलक प्रश्न होंगे

- ० -

Sanskrit (60 Marks)

शिक्षादान पद्धति:

UNIT- 1 : Learning Sanskrit संस्कृतशिक्षणम् [10]

- संस्कृतशिक्षणस्य सामौन्यम् उद्देश्यं महत्त्वं च
- माध्यमिकस्तरे संस्कृत शिक्षायाः महत्त्वम्
- संस्कृतशिक्षायाः सुगमं कौशलम्
- श्रवणम् पाठनम्, वाचनम्, पठनकौशलम् लेखनकौशलम्

UNIT- 2 : भाषाप्रशिक्ष [10]

- व्याकरणानुवाद पद्धति : (Formal Grammar, Functional Grammar)
- प्रत्यक्षपद्धति: (Preparation, Presentation, Comparison, Assimilation, (Directmethod) Application)
- परोक्षपद्धति : (Indirect Method) - अन्वय पद्धति Teaching Poetry,
- आरोह पद्धति : अस्या पद्धतेः गुणाः दोषाः च

Indirective Method - From Example to approach the sutra method in grammar.

- अवरोह पद्धति : (deductive method) Interpretation of the sutra and justification through the examples.

UNIT- 3 : भाषासाहित्यशिक्षण पद्धति : [10]

Method of assessment learning sanskrit language and literature.

गद्य-पद्य प्रशिक्षण परीक्षण योजना

Planning of assessment of teaching prose and poetry.

परीक्षजस्य योजना साफल्यं च परीक्षणस्य अवान्तर साधनानि

श्रवणम्, भाषणम् पठनम्, वाचनम्, लेखनम्

Group-B (CONTENT)

UNIT- 4 : Elements of Sanskrit Language

संस्कृतभाषायाः मौलिकं ज्ञानम्

[10]

शिक्षादान पद्धति:

UNIT- 1 : Learning Sanskrit संस्कृतशिक्षणम् [10]

- संस्कृतशिक्षणस्य सामौन्यम् उद्देश्यं महत्त्वं च
- माध्यमिकस्तरे संस्कृत शिक्षायाः महत्त्वम्
- संस्कृतशिक्षायाः मुगमं कौशलम्
- श्रवणम् पाठनम्, वाचनम्, पठनकौशलम् लेखनकौशलम्

UNIT- 2 : भाषाप्रशिक्ष [10]

- व्याकरणानुवाद पद्धति : (Formal Grammar, Functional Grammar)
- प्रत्यक्षपद्धति: (Preparation, Presentation, Comparison, Assimatation, (Directmethod) Application)
- परोक्षपद्धति : (Indirect Method) - अन्वय पद्धति Teaching Poetry,
- आरोह पद्धति : अस्या पद्धते: गुजा: दोषा: च

Indirective Method - From Example to approach the sutra method in grammar.

- अवरोह पद्धति : (deductive method) Interpretation of the sutra and justification through the examples.

UNIT- 3 : भाषासाहित्यशिक्षण पद्धति : [10]

Method of assessment learning sanskrit language and literature.

गद्य-पद्य प्रशिक्षण परीक्षण योजना

Planning of assessment of teaching prose and poetry.

परीक्षजस्य योजना साफल्यं च परीक्षणस्य अवान्तर साधनानि

श्रवणम्, भाषणम् पठनम्, वाचनम्, लेखनम्

Group-B (CONTENT)

UNIT- 4 : Elements of Sanskrit Language

संस्कृतभाषायाः मौलिकं ज्ञानम्

[10]

(अदृष्ट सन्दर्भगिता: प्रश्ना: (Comprehensiment to unseen passage)

One Passage from Prose (within 150 words)

गद्यभागस्य एकः सन्दर्भः (१५० शब्दमध्ये)

पञ्चतन्त्रतः हितोपदेशतः (From Panchatantra and Hitopadesha)

One verse from Purvamegha or Abhijnuna sakuntalam

Word meming, Sandhi, Karaka Vibhukti Samasa, Prakriti Pratyaya.

UNIT- 5 : Language Item, भाषागता विषया:

[10]

Parts of Speech - भाषा विभाग

शब्दरूपम्, धातुरूपम्, विशेषणम्, सर्वनाम, संख्यावाचक विशेषणम्

शब्दरूपम् - बालक, फल, लता, मुनि, पति, मति, वारि, नदी, भानु, धेनु, मधु, वधू, पितृ, मातृ, गो, गुणिन् राजन्, गच्छत्

विशेषण सर्वनाम - सर्व, तद्, यद्, किम्, इदम्, अस्मद्, युष्मद्

संख्यावाचक - एक, द्वित्रि, चतुर, पञ्च, षड्

पूरणवाचक - प्रथम, द्वितीय इत्यादि

शब्द निर्माणम् - उपसर्गः, कृदन्तः स्त्रीप्रत्ययः

शब्दज्ञानम् - व्याकरणगताः पारिभाषिकाः शब्दाः

सन्धिः, णत्वविधिः, षत्वविधिः

शब्दरूपधातुरूपगतवर्णशुद्धिः

Unit - 6 : Contributions of famous poet and authors to Sanskrit literature [10]
(Prose, Poetry, Drama and composition.)

Bhasa, Kalidas, Bhababiti, Dandin : Banabhatta

Bhartrihari - Jayadev Trivikrambhatta Sriharsa

Bibliography - सहायकग्रन्थ सूची

- संस्कृत वल्लरी, BSE, Odisha, Cuttack
- संस्कृत साहित्यमञ्जरी, BSE, Odisha, Cuttack
- संस्कृत व्याकरणेण पुढापाठ, BSE, Odisha, Cuttack
- संस्कृत व्याकरणेण पुढापाठ, BSE, Odisha, Cuttack
- व्याकरणेण कर्षण - Odia Text Book Bureau, Odisha, BBSR.
- संस्कृत भाषा शिक्खा उ शिक्खादान, BSE, Odisha, Cuttack
- +2 उ +3 पाठ्य पुस्तक ।

Distribution of Marks

अङ्क विभाजनम्

Questions of multiple choice

Unit - I :	Learning Sanskrit, संस्कृत शिक्षणम् संस्कृतभाषायाः उत्पत्तिः, श्रेणीविभागः, विश्वभाषां प्रति संस्कृतस्य दानम्, भारतवर्षे संस्कृत भाषाशिक्षा, ओडिशाप्रान्ते संस्कृतशिक्षा विदेशे संस्कृतशिक्षा, कौशलम् ।	1 x 10 = 10
Unit - II :	भाषाप्रशिक्षणम्	1 x 10 = 10
Unit - III :	भाषासाहित्यशिक्षणपरीक्षणपद्धतिः	1 x 10 = 10
Unit - IV :	Comprehension - सन्दर्भगताः प्रश्नाः	1 x 10 = 10
Unit - V :	Language Items - भाषागताः विषया	1 x 10 = 10
Unit - VI :	Contribution of famous Poets & authors संस्कृतकवीनां दानम्	1 x 10 = 10
		TOTAL = 60

-0-

Urdu (60 Marks)

- Prose-10 (5 objective questions + 5 short answers from unseen passage) = 10 marks
Poetry-10 (2 questions with alternative) = 2 x 5 = 10 marks
Drama-10 (5 questions with alternative) = 2 x 5 = 10 marks
Novel/Short story = 10 marks (5 question with alternative) = 2 x 5 = 10 marks
Grammar = 10 marks (10 objective type questions) = 1 x 10 = 10 marks
Pedagogy = 10 marks (10 objective type questions) = 1 x 10 = 10 marks

1. Prose: 1. Gulistan-e-urdu
2. Shaoor-e-Adab
- Topics : 1. Ek, Khuda Parast Shahzadi
2. Nasooh Ki Bimari
3. Guzra Hua Zamana
4. Amirul Muminin Hazrat Umar Faruq Ke Halat – 10 marks
2. Poetry : 1. Shaoor-e-Adab
2. Guldasta-e-urdu
- Topics : 1. Mojahid-e-Azadi – Mohammed Haneef
2. Badli Ka Chand
3. Nishat-e-Ummid
4. Einstein Ki Wafat Per
5. Ghazal (Maulvi Barkatullah) – 10 marks
- Ghazaliyat: 1. Meer 2. Dard 3. Ghalib 4. Hasrat
3. Drama : Gudra Ghar by Qudsia Zaidi
Or
Bikhre Phool by Azhar Afsar - 10 marks
4. Novel : Umrao-Jan-Adda
Or
Urdu Ke Tera Afsane
- Topics : 1. Kafan 2. Anandi 3. Mahalaxmi Ka Pool 10 marks
5. Grammar: Urdu Zuban-O-Qawaid
- Topics : 1. Wahid-o-Jama
2. Tazkeer-o-Tanis
3. Motazad Alfaz
4. Imla 10 marks
6. Pedagogy 10 marks
- Total 60 marks

Group - A (Pedagogy)

یونٹ - ۱ - گروپ (الف) تدریسی اصول

اردو کی تعلیم

- اردو کو پہلی زبان کی صورت میں پڑھنے کے اغراض و مقاصد -
- مادری زبان سکھانے کے طریقے -
- زبان پر تدریجی عبارت (پڑھنا - لکھنا - بولنا - سننا)

یونٹ - ۲ - زبان سکھانا

- آہر ہر انگریسی سطح پر عبارت پڑھنے کی عبارت پر زور دینا -
- تفصیلی اور غیر تفصیلی مطالعہ (نثر اور نظم)
- مضمون نویسی اور خود ساختہ مضامین -
- قواعد کی کما حقہ تعلیم
- بین اللسانی سطح پر اردو تعلیم کی دشواریاں -

- یونٹ - ۳ -
- اردو تعلیم کی جانچ (پڑھنا - لکھنا - بولنا - سننا)
 - جانچ کے مختلف طریقے -

Group - B (Content)

یونٹ - ۴ - گروپ "ب" (مضامین/مضمین) (ایک نثر سے / ایک نظم سے / ایک ڈرامے سے)

- جانچ کے طریقے ، قواعد -

- یونٹ - ۵ -
- زبان دان - کلمہ (اسم - فعل - حروف - ضمیر - صفت)
 - حمد سائزی (سائز - لاحقہ)
 - الفاظ کا ذخیرہ (اصول - مشتاق اور متضاد الفاظ)
 - محاورے اور ضرب الامثال

یونٹ - ۶ -

اردو کی ترقی میں مشہور ادیبوں کی خدمات

- - اللاف حسین حالی
- - نذیر فتح پوری
- - علی سردار جعفری
- - امیر خسرو
- - جبرم سلطان پوری

TELUGU (60 Marks)

1. Language – Mother tongue, Aims of teaching through mother tongue, Language teaching skills, Language – Methodology.
2. Teaching Methods, Teaching Practice; Teaching Aids, Literature works – Teaching Methods.
3. Education – Technology, Assessment of Learning, Planning and Designing Achievement Tests, Other Tools for Assessment, Utilization of Educational Sources, Evaluation
4. Unseen poetry passage, unseen prose passage with test items, vocabulary, opposite words, identification of parts of speech; identification of genders
5. Gramatical items : Pronunciation – voice – words formation, words, pratyayamulu, Kalalu, Drutaprakrutikalalu, Parusha, Saralalu, Parts of Speech; Sentences, Tense, Genders, Figures of Speech, Punctuation marks, Meanings, Synoniums, Antoniums, Deviations, Clauses, Phrases, Subjective and non-subjective sentences; different types of sentences, active voice – passive voices, direct – indirect speech, formation of sentences, foreign, country and village words; Sandhi, Samas, Idioms, Phrases and other meanings; Chandhassu, Alankara etc.
6. Contributions of famous literates for development of Telugu language
 - Nannaya – “Mahabharat” Chapter 4 (120 – 165)
 - Karivi / Goparaju – Salivahana Vidyam. Chapter – 1 (115-165)
 - Garimella Satyanarayan – We do not want British ruling
 - Shri Shri – Mahaprastanam
 - Vimala – Vantillu Enta Adbutam

- Unit - 1 • భాష - మాతృభాష
 • మాతృభాష బోధనా లక్ష్యాల
 • బోధనా ప్రక్రియలు
 • భాష - వివిధ భావనలు

- Unit - 2 • బోధనా పద్ధతులు
 • బోధనా పద్ధతుల సవన
 • బోధనా ప్రక్రియకు ఉపకరణాలు
 • సాహిత్య ప్రక్రియలు - బోధనా పద్ధతులు

- Unit - 3 • విద్య - సాంకేతిక గాఢం
 • సహపాఠ్య కార్యక్రమాలు
 • ప్రతిభాత్మక రచన
 • వాస్తవ గ్రంథాలు
 • వనరుల వినియోగం
 • మూల్యంకణం

- Unit - 4 • గ్రూప్ "B"
 • ఆపరిచిత పర్యభాగము / ఆపరిచిత గర్భభాగముపై ప్రస్థావన
 • పదముల అర్థాలు • వ్యత్యాసాలు • ఏ భాషా భాగము గుర్తించుట
 • సుహృద్భావం • మహాభావం • ఆనుభవం మున్నగునవి

- Unit - 5 • భాషాంతరాలు :- ఉచ్ఛారణ - ధ్వని - ధ్వన్యర్థాన్ని - స్థానాలు - పదము - ప్రాతిపదిక - ప్రత్యయములు - కళలు - ద్వుప్రత్యయములు ; పదాలు - సరళాలు ; భాషాభాగాలు ; వచనాలు ; కాలాలు ; వింగం ; విభక్తులు ; విరామ చిహ్నాలు ; అక్షరాలు ; సాహిత్యం ; ప్రత్యయ పదాలు ; స్వప్రత్యయములు ; సమాపక - ఆసమాపక క్రియలు ; ఆకర్షక - సకర్షక క్రియలు ; వాక్యములు ; కర్తార్థక - కర్తార్థక వాక్యాలు ; ప్రశ్న - పరాశ్న వాక్యాలు ; వాక్య నిర్మాణం ; తత్పద - తద్ధ్వని, గర్భ, గర్భాన్ని, ఆస్థానం పదాలు మున్నగునవి
 తెలుగు - సంస్కృత సంఘటనలు ; సమాసములు ; తెలుగు జాతులములు - ఆధునికత ; ధృవం (ఉత్పలములు, ఉపకరణాలు, సాధనాలు, మతం, ఆధునికత, కంఠం), అలంకారములు

- Unit - 6 • తెలుగు భాషాభివృద్ధికి ఆముఖ్య గ్రంథాలు
 • వన్నయ :-
 • ఆంధ్ర సుహృద్భావం, ఆదిపర్వము, 4వ అధ్యాయం (120 - 165)
 • "నరనటదురు నెవమనకు" నుండి "విద్యభూషణలంకృత" వరకు
 • కౌండిల గోపాలాచారి :-
 • శాంతివాహన విజయం
 • సింహాసన ద్వాత్రింశిక - శిశువు అధ్యాయం (115 - 165)
 • "సజ్జిత దానధర్మ" నుండి "బిల్ల విక్రమార్కు దీక్షిణ" వరకు
 • గరిమెల్ల సప్తశతాబ్దం :- "మాతృభాషా తెలుగుదేశం"
 • శ్రీశ్రీ :- "మహాప్రస్థానం"
 • విమల :- నందీబిల్లు "ఎంత ఆభువ మైనది" నుండి "కెంబరి వంటగదులు" వరకు

* * * *
 01. U.K. S.V. Raju
 02. V.P. Parthasarathy